

Scenariusz szkolenia Rady Pedagogicznej

Temat zajęć: Jakość w edukacji – teoria i praktyka

Cel ogólny: Jakość w edukacji, czyli dążenie do tworzenia dobrej szkoły

Cele szczegółowe:

- rozumienie pojęcia jakość,
- uświadomienie uczestnikom wieloznaczności pojęcia jakość,
- konieczność wspólnego rozumienia tego pojęcia, by uniknąć nieporozumień,
- umiejętność rozumienia podstawowych pojęć języka jakości,
- próba uzgodnienia modelu – dobrej szkoły, będącej celem działań jakościowych,
- udowodnienie relatywizmu (względności i subiektywności) pojęcia – dobra szkoła,
- przygotowanie uczestników do pracy nad wizją szkoły,
- doskonalenie umiejętności pracy w grupach.

Czas trwania zajęć: 60 min.

Metody i formy pracy:

- wykład
- ćwiczenia indywidualne
- praca w grupach
- dyskusja w grupie
- burza mózgów

Materiały potrzebne do pracy na zajęciach:

- małe karteczki do ćwiczeń indywidualnych
- flamastry
- papier plakatowy
- załączniki

Przebieg zajęć:

1. Prowadzący wprowadza bardzo ogólnie w tematykę jakości w edukacji, podaje cele zajęć.

Wprowadzenie:

Jakością powinniśmy być zainteresowani wszyscy. Należy podkreślić, iż przystępując do realizacji jakiegokolwiek zmiany, mamy na celu poprawę, uczynienie czegoś lepszym, czyli poprawę jakości. Jednak na początku należałoby zdobyć konkretną wiedzę na temat jakości, wykształcić umiejętności. Szkoły powinny nauczać o jakościach i wiele to czyni np. nasza szkoła, organizując szkolenia.

Rada Pedagogiczna każdej szkoły, biorąc pod uwagę specyfikę swojej placówki, powinna wypracować swoje metody, techniki pracy zmierzające ku samodoskonaleniu, ku budowaniu dobrej szkoły.

Trzeba pamiętać, że dużo łatwiej mówić, pisać o jakości niż ją wprowadzać w życie. Stąd pewne opory przed wdrożeniem jej np. niechęć do zrównania szkoły z rynkiem usług, bałagan

pojęciowy, zamknięcie na dorobek innych dziedzin czy krajów, brak globalnego spojrzenia na sprawę jakości.

Dzisiejszym zajęciom przyświeca cel ogólny:

Jakość w edukacji, czyli dążenie do tworzenia dobrej szkoły

i cele szczegółowe podane wyżej.

2. Następnie dokonany zostaje podział (spontaniczny) na grupy (4 grupy).

3. Uczestnicy w grupach otrzymują czyste karteczki, na których zapisują – co rozumieją pod pojęciem jakość? Podają własne definicje. Grupa ustala wspólne rozumienie pojęcia jakość. Następnie reprezentant grupy odczytuje definicję ustaloną przez całą grupę.

4. Prowadzący podaje różne definicje jakości, (załącznik nr 1) by można było porównać je i podyskutować nad ich wieloznacznością.

5. By uświadomić sobie wieloznaczność pojęcia prowadzący rozdaje tekst naszpikowany słowem jakość i prosi uczestników o zidentyfikowanie różnych znaczeń słowa jakość i zastąpienie go synonimem (załącznik nr 2).

6. Prowadzący zajęcia zapoznaje grupy z niektórymi z podstawowych pojęć języka jakości np. akredytacja, audyt (załącznik nr 3).

Uczestnicy otrzymują komplet kartek z hasłami i definicjami ze słownika pojęcia jakość. Ich zadaniem jest dobrać odpowiednie hasła do definicji. Po wykonaniu zadania grupy porównują efekty swojej pracy (załącznik nr 4).

7. Prowadzący zapoznaje z planszą „Jakość w szkole” (krótko omawia) (załącznik nr 5).

Następnie przedstawia kolejne ćwiczenie. Uczestnicy otrzymują arkusz – dobra szkoła i losują zadania (załącznik nr 6). Temat zadania brzmi:

Co to znaczy dobra szkoła:

- w rozumieniu nadzoru pedagogicznego (dyrekcja szkoły),
- w rozumieniu nauczycieli,
- w rozumieniu rodziców uczniów,
- w rozumieniu uczniów?

Uczestnicy danej grupy tematycznej zapisują na arkuszach określenia precyzujące ich zdaniem hasło – dobra szkoła; wewnątrz grupy ustalają wspólne hasła i je prezentują..

Prowadzący zapisuje na dużym arkuszu papieru plakatowego ustalone hasła kolejnych grup. W ten sposób dokonano próby zbudowania modelu dobrej szkoły, będącej celem naszych działań jakościowych

8. Na zakończenie prowadzący prezentuje ogólne założenia jakości w szkołach

(załącznik nr 7). Następnie prosi o wypełnienie anonimowo arkusza ewaluacyjnego.

Załączniki:

1. Definicje jakości:

Jakość (jak piękno) jest sądem wartościującym, wyrażonym przez użytkownika. Jeśli nie ma użytkownika - nie ma takiego sądu.

(Platon „Symposium”)

Jakość to to, co sprawia, że rzecz jest rzeczą, którą jest.

(Arystoteles „Categoriae”)

Jakość to doskonałość, której nie da się osiągnąć, lecz do której trzeba uporczywie dążyć.

(Lao Tsu „Złota Księga”)

Jakość to kategoria filozoficzna oznaczająca:

- w sensie ogólnym - właściwość, rodzaj, gatunek, wartość danego obiektu (przedmiotu, procesu);

- w sensie ściślejszym - cechę lub zespół cech odróżniających dany obiekt od innych, bądź całość cech danego obiektu, istotnych ze względu na jego strukturę wewnętrzną oraz na jego stosunki z otoczeniem.

(Z. Kłos)

Jakość jest to, co zadowala, a nawet zachwyca klienta.

(W. E. Deming)

Jakość to przewidywany stopień jednorodności i niezawodności, przy możliwie niskich kosztach i dopasowaniu do wymagań rynku.

(W. E. Deming)

Jakość to sposób myślenia, który powoduje, że stosuje się i bez przerwy poszukuje najlepszych rozwiązań.

(W. E. Deming)

Jakość to stopień zaspokojenia potrzeb i spełnienia wymagań klienta.

(J. Oakland)

Jakość to przede wszystkim przydatność użytkowa.

(J. Juran)

Jakość to zgodność (wyrobu) z wyspecyfikowanymi wymaganiami (standardami).

(P. Crosby)

Jakość jest to zbiorcza charakterystyka produktu i serwisu, z uwzględnieniem marketingu, projektu, wykonania i utrzymania, która powoduje, że dany produkt i serwis spełniają oczekiwania użytkownika.

(A. Feigenbaum)

Jakość - to, co nie jest ilością. (np. „analiza ilościowa i jakościowa” w chemii, metody ilościowe i jakościowe w badaniach społecznych).

Wysoka jakość - synonim luksusu, ekskluzywności.

Jakością nazywa się zbiór cech $J = \{c_1, c_2, \dots, c_n\}$

Jakością przedmiotu nazywa się zbiór cech przysługujących (przynależnych) temu przedmiotowi.

(A. Hamrol, W, Manturo)

2. Tekst ze słowem jakość:

Gimnazja - nowa jakość (1) w polskiej edukacji - chcą być szkołami najwyższej jakości (2) i dlatego osoby nimi zarządzające (dyrektorzy) sięgają po zarządzanie jakością (3). Zbierają dane ilościowe i jakościowe (4), aby udokumentować zapewnianie jakości (5) w swoich placówkach.

3. Definicje akredytacji i audytu:

Akredytacja

Akredytacja to zewnętrzny proces oceny, który dotyczy instytucji **dobrowolnie** poddającej się ocenie, opartej na określeniu stopnia zgodności z **wcześniej znanymi standardami**

akredytacyjnymi, wykonywanej przez **bezstronną i niezależną** w decyzjach **profesjonalną** placówkę akredytacyjną.

Sensem akredytacji jest podnoszenie jakości, a nie potwierdzanie status quo, choćby najwspanialszego.

Procedury akredytacyjne:

1. Samoocena obiektu
2. Złożenie formalnego wniosku o akredytację
3. Proces kwalifikowania dowodów
4. Raport komisji
5. Decyzja o akredytacji lub jej odmowie
6. Akceptacja decyzji (np. przez Ministerstwo Edukacji i Sportu – w przypadku akredytacji państwowej)

W Polsce istnieje akredytacja programów kształcenia na poziomie ponadśrednim prowadzona przez Stowarzyszenie Edukacji Menedżerów „FORUM”. Nie doczekały się realizacji przygotowywane koncepcje akredytacji edukatorów i placówek doskonalenia nauczycieli.

Audyt

Audyt jakości (analiza jakości), to **systematyczna i niezależna analiza** działań w dziedzinie jakości przeprowadzona w celu określenia, czy te **działania i ich wyniki są zgodne z zaplanowanymi** oraz czy są one **efektywnie stosowane i właściwe** dla osiągnięcia celów.

Audyt to narzędzia **sprawdzania skuteczności** działania systemu jakości. Specyfiką audytu jest to, że **dostarcza informacji** osobom zarządzającym systemem jakości w organizacji, czy sprawy idą w dobrym kierunku, czy podjęte działania zapewniają osiągnięcie założonych rezultatów.

Procedury audytu:

1. Planowanie audytów
2. Wyznaczenie audytorów
3. Przygotowanie audytu
4. Przeprowadzenie audytu
5. Raport z audytu
6. Działania po audycie

Audyt przeprowadza się w celu:

- pozyskania sponsora
- starania się o znak jakości
- starania się o certyfikat
- doskonalenia systemu

4. Hasła i definicje ze słownika pojęcia jakość:

AKREDYTACJA

Procedura, za pomocą której upoważniona instytucja stwierdza formalnie, że dana osoba lub organizacja ma wystarczające uprawnienia, jeżeli chodzi o usługi lub pracę

AUDYT (AUDIT)

Systematyczne, niezależne badanie mające określić, czy czynności dotyczące jakości i ich wyniki odpowiadają przyjętym wcześniej ustaleniom (normom) oraz czy te ustalenia są skutecznie realizowane i zapewniają osiągnięcie założonych celów

---

CERTYFIKACJA

Procedura, której strona trzecia wydaje pisemne zapewnienie, że wyrób, proces lub usługa są zgodne z określonymi wymogami.

JAKOŚĆ

Ogół właściwości obiektu wiążących się ze zdolnością do zaspokajania stwierdzonych i przewidywanych potrzeb.

KSIĘGA JAKOŚCI

Dokument opisujący politykę jakości i wskazujący jak firma jest zarządzana

---

POLITYKA JAKOŚCI

Ogólny zarys działań podejmowanych przez organizację w zakresie jakości

---

PROCEDURA

Specyficzny sposób przeprowadzenia czynności określonych odpowiednim dokumentem

---

STANDARD

- 1) przeciętna norma, przeciętny typ: wzorzec, model;
- 2) wyrób (usługa) odpowiadające ustalonym cechom dotyczącym jego jakości, wagi, miary, składu chemicznego

---

STEROWANIE JAKOŚCIĄ

Metody działania stosowane w celu spełnienia wymagań jakościowych

---

SYSTEM JAKOŚCI

Struktura organizacyjna, rozłożenie odpowiedzialności, procedury, procesy i zasoby umożliwiające zarządzanie jakością

ZAPEWNIANIE JAKOŚCI

Działania niezbędne do uzyskania i utrzymania odpowiedniego stopnia wiarygodności, że wyrób lub usługa będzie spełniać ustalone wymagania jakościowe

---

ZARZĄDZANIE JAKOŚCIĄ

Ogół funkcji zarządzania określający i wdrażający politykę jakości

WIZJA

◆ Jak będzie wyglądało edukacyjne przedsięwzięcie?

◆ Jak my sami będziemy wyglądać? Nasza szkoła? Nasz uczeń?

MISJA

◆ Po co jesteśmy?

◆ Co chcemy zrobić?

◆ Kto jest naszym klientem?

◆ Czego on potrzebuje?

◆ Dokąd zmierzamy?

CELE

◆ Dlaczego warto dbać o jakość w szkole ?

◆ Jakie są nasze cele osobiste, grupowe, szkolne?

◆ Co chcemy osiągnąć?

STRATEGIA

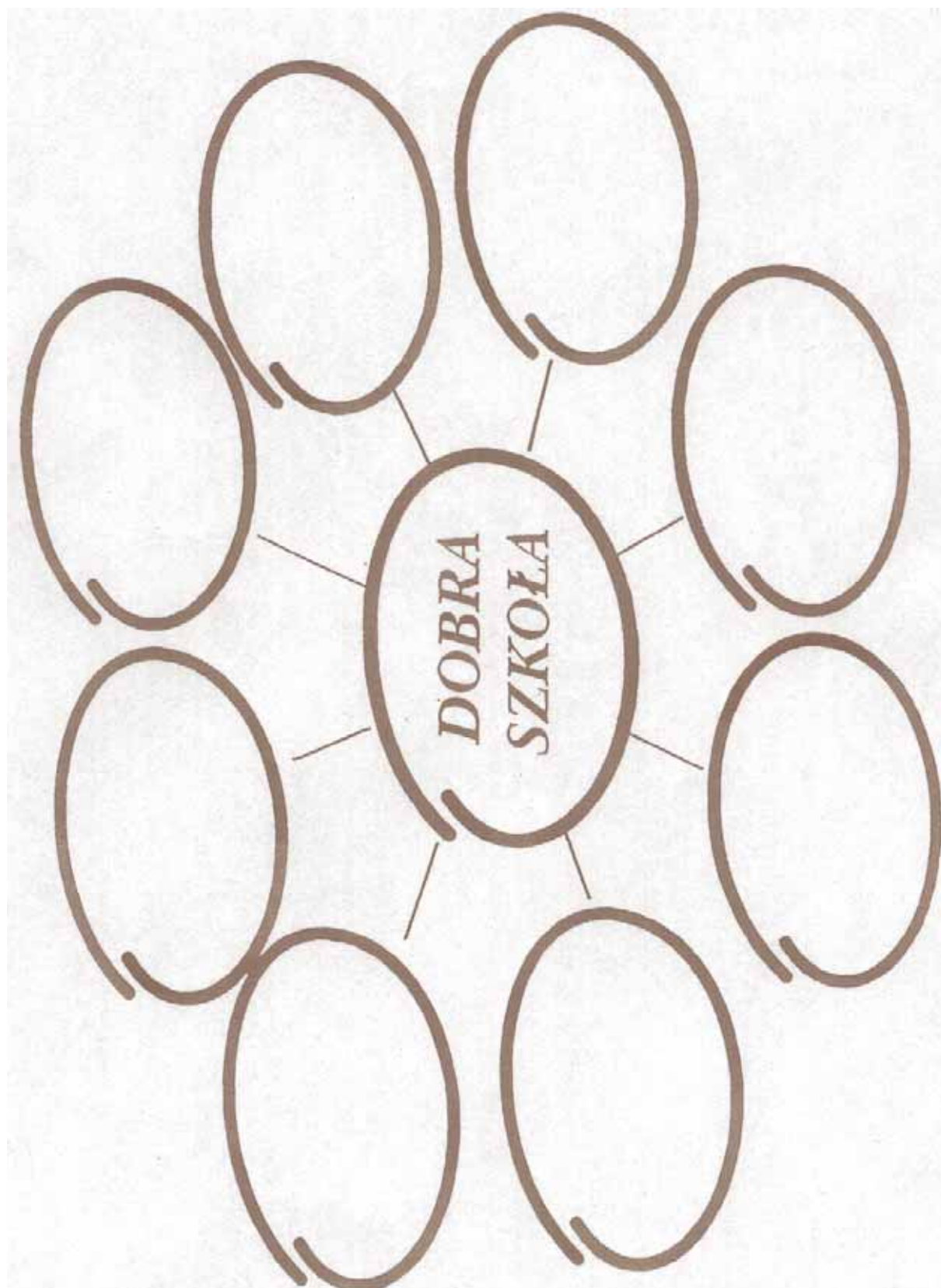
◆ Jak osiągniemy założone cele?

◆ Co powinniśmy zrobić?

◆ W jaki sposób to zrobimy

◆ Kiedy to zrobimy?

6. Arkusz – Dobra szkoła

7. Jakość w szkołach:

Jakość w szkołach to:

1. Zrozumienie i akceptowanie norm i wartości, zaangażowanie całej społeczności w realizację wspólnych celów działania.
2. Wspólne planowanie, podejmowanie decyzji i praca zespołowa.
3. Pozytywne przywództwo w inicjowaniu i dokonywaniu udoskonaleń.
4. Stabilność kadry.
5. Strategia ciągłego doskonalenia kadry skorelowana z pedagogicznymi i organizacyjnymi potrzebami szkoły.
6. Praca nad starannie zaplanowanym programem, który zapewni wszystkim uczniom zdobycie wiedzy i umiejętności.
7. Wysoki stopień zaangażowania i pomocy rodziców.
8. Dążenie do utrwalenia wspólnie przyjętych wartości.
9. Maksymalne wykorzystanie czasu uczenia się.
10. Aktywne i konkretne wspieranie szkoły przez odpowiedzialne władze oświatowe.

Opracowały:

mgr Elżbieta Makówka i mgr Elżbieta Suska

Bibliografia:

Jakość w edukacji – Ewa Kędracka – Feldman (KOWEZ)